

(Fortsættelse 46):

EN STOR DISNEY-FAN

I betragtning af den næsten enerådende dominans, som det gennem målrettet, ihærdig indsats og dygtigt salgs- og distributionsarbejde efterhånden var lykkedes for Walt Disney Productions at opnå og bevare, blev begrebet tegnefilm for mange af os, der var børn i 1930'-40'erne, derfor synonymt med navnet Disney. For mig personlig havde det nærmest en lysende glorie af magi og trylleri omkring sig. Jeg beundrede simpelthen Disney og hans tegnefilm af et helt og fuldt hjerte, og ønskede og drømte i stigende grad om at få indpas i tegnefilmens magiske verden. Ikke hos Disney naturligvis, for det følte jeg allerede dengang, at det ville mine evner sikkert ikke være store nok til. Men mindre kunne også gøre det, syntes jeg.

Hjemme hos mine forældre i Jægersborggade, i det lille værelse, som jeg i kraft af min alder havde fået eneretten til fra omkring 12-13 års alderen, dvs. i 1941-42, fik drømmene frit løb. Næsten daglig, når jeg var kommet hjem fra skole og havde lavet de hjemmeopgaver, som jeg eventuelt havde fået for, øvede jeg mig i at lave animation ved at tegne sjove figurer - det syntes jeg i al fald selv - på tyndt karton og klippe dem ud, så at det på den måde lod sig gøre, at udskifte den ene tegnede bevægelsesfase med den næste i et bevægelsesforløb. Jeg håbede at det på et tidspunkt måtte lykkes mig at få fotograferet og lavet den lille film, hvis hovedfigurer var nogle hvide høns, som var tegnet i klassisk Disney-stil. Hvad handlingen gik ud på, har jeg glemt, men den har nu nok ikke været noget at råbe hurra for.

Hvordan en tegnet figur rent teknisk bringes til at bevæge sig på film, havde jeg jo som tidligere omtalt, for længst erfaret, og det gjaldt nu om at realisere sine drømme og sin viden. Men indtil videre gik jeg jo endnu i skole, på sidste skoleår for mit vedkommende, idet jeg i 1941 havde afslået at komme i mellemskolen. I stedet fortsatte jeg i 1. Fri Mellem, forkortet FM og gik nu i 2. FM, som var min afgangsklasse. Den afsluttende eksamen i maj 1943 nærmede sig, og dermed steg min utålmodighed og nervøsitet. Utålmodigheden skyldtes, at jeg ikke syntes det kunne gå hurtigt nok med at komme ud af skolen, og nervøsiteten hang sammen med det faktum, at jeg ikke vidste, hvad jeg skulle lave bagefter. Mor pressede på, for at få mig til at finde ud af, om der fandtes nogen muligheder for at jeg kunne komme til at lave tegnefilm, og hvis der ikke gjorde, sagde hun, så måtte jeg finde en anden form for beskæftigelse, i hvert fald midlertidigt.

Som tidligere fortalt ovenfor, havde jeg dels rettet henvendelse til Teknisk Film Compagni og dels til Gutenberghus Reklame Film, men ingen af disse to steder

producerede man deciderede tegnefilm og knapt nok reklametegnefilm. Det første hang sammen med, at der overhovedet ikke blev produceret underholdningstegnefilm herhjemme dengang, og det sidste skyldtes primært, at tegnefilmproduktion i almindelighed er en temmelig kostbar affære, så der var langt mellem kunderne til denne specielle form for tegnefilm. Det var derfor en ejendommelig situation, jeg befandt mig i, hvor jeg hverken vidste ud eller ind, men mit ønske om at ville lave tegnefilm var stadigvæk stærkt, og jeg var tilsyneladende helt urealistisk overbevist om, at tegnefilm det ville og skulle jeg nok komme til at lave på et eller andet tidspunkt, men hvordan og hvor-når, det havde jeg ikke den ringeste anelse om.

Imidlertid var jeg fortsat morgen- og eftermiddagsbud de seks af ugens dage, bortset fra søndag, hvor jeg 'kun' var morgenbud hos fru Jensen i ismejeriforretningen omme i Kronborggade, og det be-slaglagde en del af min fritid. Meningen var dog som nævnt, at jeg skulle holde op som bud, når jeg var færdig med skolen og havde fundet et arbejde eller en læreplads. Derfor havde jeg aftalt med fru Jensen, at min kammerat Jørgen skulle overtage jobbet efter mig. Han boede jo nu med sin familie i Kronborggade og havde en endnu kortere strækning at gå til ismejeriet end mig, og han kendte på forhånd, hvad arbejdet som bud gik ud på, for han havde ved flere tidligere lejligheder været min afløser, når jeg af en eller anden grund ikke selv kunne passe jobbet. Det var nemlig så heldigt, at Jørgen først skulle gå ud af skolen og konfirmeres året efter, og han vidste endnu ikke, hvad han ville eller skulle lave til den tid.

AFSLUTTENDE EKSAMEN

På det personlige plan betød maj måned, at den afsluttende skriftlige og mundtlige eksamen nærmede sig for mit og mine klassekammeraters vedkommende. Men af det lidt, jeg husker fra denne specielle tid, siger det mig kun, at jeg fik forholdsvis pæne afgangskarakterer i de fleste fag, selvom de ikke var helt så gode, som dem, jeg havde fået ved den sidste standpunktsprøve, så vidt jeg husker fra marts samme år. Karaktergennemsnittet på ug minus var imidlertid nok til, at jeg sammen med et par af mine kammerater var blevet indstillet til at "konkurrere" om en såkaldt flidspræmie, hvilket vi dog ikke vidste noget om på forhånd. Flidspræmien viste sig at være et armbåndsur, på hvis bagside der skulle ind-graveres navn, fødselsdato og -år samt afgangså, indgraveringen var imidlertid endnu ikke foretaget, fordi man jo ikke på forhånd kunne vide, hvem af os, der ville opnå de bedste afgangskarakterer.

Det blev besynderligt nok mig, der hørte til den lille gruppe, som fik de bedste karakterer af de 32 drenge, der gik i min klasse, hvilket ikke mindst jeg selv blev meget overrasket over, for jeg opfattede ikke mig selv som en hverken særlig

dygtig eller flittig skoleelev. Det forekom mig, at der var op til flere af mine kammerater, som var meget dygtigere og betydeligt flittigere end mig, men det blev altså mig der, som den eneste i klassen, blev præmieret med et ur. Det gav naturligvis anledning til nogen misundelse og skumleri blandt mine kammerater, ikke mindst hos den lille dominerende klike af skrappe drenge, som ligeud sagde, at grunden til at jeg havde fået uret, var, at jeg fedtede for klasselæreren. Dette var bestemt ikke rigtigt, men jeg kunne godt lide Hr. Holbro, som jeg efterhånden havde lært at kende som en forholdsvis rar og i al fald retfærdig lærer. Desuden gjorde jeg næsten alt, for at ingen skulle lægge specielt mærke til mig, heller ikke læreren, idet jeg konstant gik rundt med en dårlig samvittighed over, at jeg næsten aldrig læste på mine lektier hjemme. De lektier, vi havde for fra den ene dag til den anden, læste jeg på i frikvartererne, hvilket var ret usædvanligt, for enten havde man læst på dem hjemme, som man skulle, eller også havde man slet ikke læst på dem overhovedet.

De drenge, der sad på de forreste bænke, var naturligvis særlig pligtopfyldende og kunne deres lektier udenad til punkt og prikke, mens fuksene faktisk aldrig havde ulejlighet sig med at åbne bøgerne derhjemme, hvorfor de konstant fik eftersidninger til at lave de forsømte lektier i. Blandt fuksene var som tidligere nævnt den dygtige tegner Kaj, men han brugte så vidt jeg ved eftersidningstimerne til enten at tegne eller lave sjov i. Han havde på forhånd totalt opgivet at lære noget som helst bogligt, hvorfor han altid spillede dum og uforstående, hvad han i virkeligheden ikke var, men lektielæsning og pligtopgaver var bare ikke ham. Han lå desuden ikke under for noget mindreværds kompleks eller for nogen autoritetstro.

Selv følte jeg mig både utilstrækkelig og havde stor respekt for alt, hvad der tangerede autoriteter, hvilket formentlig var en følge af den opdragelse, som især mor havde givet mig - og forresten også mine to brødre. Med min søster var det anderledes, hvad jeg senere skal komme tilbage til. Alligevel var det ufrivilligt lykkedes mig på et tidspunkt at blive nr.3 i klassen, men denne position beholdt jeg kun i omkring et års tid, så faldt jeg tilbage på den fjerdeplads, som efter omstændighederne sikkert har været passende og retfærdig. De tre drenge, der lå foran mig i karakterer, og som derfor sad på de forreste bænke lige over for katederet, tilhørte socialt set den bedre middelstand, idet deres fædre var henholdsvis bankdirektør, bankfuldmægtig og grosserer. Min far tilhørte jo arbejderklassen og var 'kun' kullempers i havnen, med en bibeskæftigelse som vicevært i den ejendom, hvor vi boede.

Men med hensyn til den afsluttende eksamen og flidspræmien, så skete der det, at jeg umiddelbart efter sidste eksamenstid blev kaldt ind på inspektørkontoret, hvor bl.a. min klasselærer, Hr. Holbro, opholdt sig, og her meddelte man mig, at jeg havde vundet flidspræmien i form af et armbåndsur,

som blev forevist mig. Inspektøren forklarede imidlertid, at jeg ikke kunne få uret udleveret straks, fordi der først skulle indgraveres mit navn etc. på bagsiden af uret, men det ville Hr. Holbro tage sig af.

Da vi siden var kommet ud på gangen foran inspektørkontoret rakte Holbro mig etuiet med uret i og sagde: "Du kan selv gå hen til urmageren på Nørrebrogade og be' ham om at indgravere dit navn og afgangsdatoen, for han har fået besked på det, da vi købte uret!". Imidlertid var jeg lidt flov over situationen, fordi jeg følte, at uret ikke rettelig tilkom mig, men derimod en af de andre og betydeligt mere lærenemme elever i min klasse. Det var derfor med nogen tøven, at jeg begav mig af sted til urmageren, og jeg husker, at det ikke føltes behageligt at gå forbi de af mine klassekammerater, der stod uden for ved indgangen til skolen, og som så på mig med hånlige blikke. Der hørtes da også en enkelt stemme, som skjult i mængden sagde: "Fedterøv!", men jeg kendte stemmens ophavsmand, for det var den dominerende klikes anfører, John.

Omkring en uges tid senere kunne jeg afhente uret hos urmageren, som havde forretning på Nørrebrogade lige over for Kapelvej. Urmageren viste mig inskriptionen og spurgte om den var i orden, hvilket jeg kunne konstatere at den var. Han gav mig uret på, for at prøve om remmen passede, men det gjorde den naturligvis ikke, for jeg har nogle forholdsvis tynde håndled, så der måtte laves et ekstra hul. Det var derfor inderst inde en stolt mig, der med uret på håndleddet og etuiet i en lille pose, begav mig hjemad gennem Assistens Kirkegård. Men endnu stoltere blev mor over at se uret, som for hende utvivlsomt var et tegn på, at hendes søn var noget særligt, ikke kun i hendes men også i nogle andres øjne.

Det var ikke med den mindste form for beklagelse, at jeg sagde farvel til skolen og mine skolekammerater, idet jeg ikke følte mig knyttet med venskabsbånd til nogen af dem. Og hvad klasselæreren Hr. Holbro angår, så gik han jo på pension ved samme lejlighed, men hvad der siden blev af ham i hans pensionistliv, har jeg ingen viden om. Mine klassekammeraters videre skæbne erfarede jeg heller ikke noget om efter den tid, bortset fra, at jeg mange år senere hørte, at den tidligere ovenfor omtalte Kaj var blevet en anerkendt kunstmaler, og fra, at jeg mødte en af duksene omkring 1960, da han flyttede ind i samme ejendom i Nørrekær i Brøndbyøster, hvor jeg og min daværende kone boede dengang. Det var ikke meget, han og jeg fik talt sammen, men han, der forresten hed Jørgen Westergaard, kunne dog fortælle, at han var ansat som fuldmægtig i et forsikringselskab. For øvrigt flyttede han og hans kone fra stedet et par år senere og siden har jeg hverken set eller hørt mere til ham.

MIT FØRSTE JOB: PICCOLO

Imidlertid kunne mine forældre jo ikke have mig gående unyttig derhjemme, nu da jeg snart fyldte 14 år og selv ikke længere ønskede at få en videregående skoleuddannelse. Mine forældre købte i reglen Berlingske Tidende om søndagen, og den blev gerne læst til morgenkrydderne. Ejendommeligt nok, var denne stokkonservative avis den mest læste blandt arbejderstanden, som dog især holdt den for dens mange annoncer, bl.a. vedrørende udlejningslejligheder og stillinger. Det var således i Berlingeren, at far havde set den annonce, der førte til hans stilling og bopæl som vicevært.

En søndag hen i midten af maj 1943 fik mor øje på en stillingsannonce i avisen, hvori et firma, der hed "Husejernes Abonnement", Niels Ebbesensvej 21 på Frederiksberg, søgte en såkaldt piccolo til at gå til hånd på kontoret. Det var ikke lige noget for mig, men mor syntes, at jeg lige præcis havde de kvalifikationer, som annoncen efterlyste, og desuden mente hun, at kontorarbejde kunne jeg jo nok klare og udholde, så derfor insisterede hun kraftigt på, at vi sammen skulle tage ud og høre nærmere om, hvad stillingen gik ud på, og hvad jeg ville få i løn. Det sidste stod der nemlig ikke noget om i annoncen, kun at stillingen blev aflønnet efter kvalifikationer. Jeg var noget overrasket over mors insisteren på, at hun ville tage med mig ud til firmaet, for mor var jo normalt meget genert og nærmest sky over for fremmede. Men når det gjaldt vigtige ting, som i dette tilfælde, var hendes vilje stærkere end hendes skyhed.

Mor forstod naturligvis godt, at jeg var meget modvillig over for forslaget om at blive piccolo, og for at mildne mine protester understregede hun, at jobbet jo kun behøvede at være midlertidigt, indtil jeg eller vi forhåbentlig kunne finde et job, der på en eller anden måde havde med tegnefilm at gøre. Men det var nødvendigt af hensyn til husstandens økonomi, at jeg fik et job snarest, for de penge, jeg kunne tjene, skulle bruges til at dække en del af udgifterne ved min forestående konfirmation. Dette var endnu et stridspunkt mellem mor og mig, for jeg holdt stædigt på, at jeg ikke ville konfirmeres, i al fald ikke i kirken, for allerede dengang syntes jeg ikke, at kirken havde ret meget med Jesu lære at bestille. Men mor lod indtil videre som ingenting, idet hun formodentlig håbede på, at jeg ville skifte mening, når konfirmationen nærmede sig til efteråret.

I annoncen stod der, at man skulle henvende sig personligt på kontoret og spørge efter fuldmægtigen, hvis navn jeg ikke længere kan huske. Det mest bemærkelsesværdige ved hele situationen var, at mor selv havde tænkt sig at tage med mig ud til firmaet, hvilket var højst usædvanligt for hende, som ellers altid var sky og genert og som helst undgik kontakt med fremmede mennesker.

Tidligere havde hun altid overladt den slags gøremål, der krævede kontakt med fremmede, til enten far, mormor, mig eller en af sine søskende.

(Fortsættes i afsnit 47)